

جاده ابریشم و بندرچابهار، دروازه‌های توسعه صنعت حمل و نقل

ایران در صنعت حمل و نقل می‌تواند نقشی استراتژیک در منطقه ایفا کند؛ فرآیند مواد اولیه، تولید، توزیع و مصرف جزو زنجیره لجستیک هستند و کشورهای همسایه مصرف‌کنندگان این حوزه به حساب می‌آیند، اما تاکنون مسوولان از این فرصت طلایی و رقابتی به نفع کشورمان استفاده مطلوب نکرده‌اند. آبادانی در گرو امنیت و امنیت نیز در گرو فعال بودن جاده‌هاست. جاده ابریشم به‌عنوان مسیر ترانزیتی کالا و مسافر اهمیت زیادی دارد و بر انتقال تکنولوژی، خدمات، فرهنگ و همکاری‌های منطقه‌ای به این مسیر تأکید زیادی شده است که اگر مسوولان بر این منطقه تمرکز داشته باشند ایران می‌تواند در تأمین زنجیره لجستیک در میان کشورهای همسایه به بازیگری مهم بدل شود. جایگاه کشورمان در کریدورهای ترانزیتی و نقش مناطق آزاد در توسعه تجارت از مهم‌ترین ویژگی‌های ایران در منطقه و سطح بین‌الملل است که می‌تواند جایگاه ویژه‌ای در حمل و نقل کالا به‌دست آورد. حمل و نقل از نیازهای اساسی جوامع امروزی است. حتی برخی بر این باور هستند که حمل و نقل از ابزارهای ابتدایی توسعه به شمار می‌آید.

در بنادر عباس و امام(ره) تاکنون سرمایه‌گذاری‌هایی شده، اما سرمایه‌گذاری در بندر مهمی مانند چابهار با سرعت خوبی انجام نگرفته است. با توجه به موقعیت منحصر به فرد و استراتژیک ایران و به‌خصوص بندر چابهار در منطقه و نیز موقعیت برجسته جغرافیایی آن در کریدور حمل و نقل شمال- جنوب و مناسب بودن این مسیر ترانزیتی برای برقراری ارتباطات و مناسبات داخلی و منطقه‌ای در آسیا به‌ویژه مسیر جاده‌ای ایران به آسیای میانه، این بندر از مزایا و ظرفیت‌های حمل و نقل و ترانزیت کشور به‌حساب آمده و بهره‌برداری و استفاده مطلوب از آنها، بی‌شک افق‌های جدیدی را برای صنعت حمل و نقل و توسعه اقتصادی کشور خواهد گشود؛ البته اگر مسوولان گستردگی را در صنعت حمل و نقل ایجاد و خدمات رفاهی در مسیر طلایی لجستیک چابهار، مشهد و ماکو فراهم کنند قطعاً می‌توانیم نقش بسزایی در صنعت لجستیک و زنجیره تأمین داشته باشیم.

صنعت حمل و نقل از بخش‌های زیربنایی اقتصاد است و تأثیر فراوانی بر فرآیند رشد اقتصادی کشور دارد. یکی از عوامل آن تأثیری است که در سطح کلان از نظر اشتغال، تولید، سرمایه‌گذاری، صادرات و... بر اقتصاد کشور برجا می‌گذارد. امروزه اشتغال در بخش حمل و نقل از معیارهای ارزیابی رشد و توسعه اقتصادی کشورهاست. همان‌گونه که توسعه شبکه حمل و نقل بر رشد اقتصادی تأثیرگذار است، رشد و توسعه اقتصادی کشور نیز در ایجاد یک نظام مطلوب و توسعه صنعت حمل و نقل اثر متقابل دارد. به‌طور مثال محدودیت‌ها و تحریم‌های اقتصادی تأثیرات منفی بسیاری بر حمل و نقل داشته است. حال با توجه به اهمیت صنعت حمل و نقل به‌خصوص حمل و نقل جاده‌ای باید وزارتخانه‌های مربوطه اعم از راه و شهرسازی، صمت، نفت و... اهمیت ویژه‌ای برای این صنعت که حیات صنایع دیگر است قائل شوند.

وزارت نفت با اقداماتی مانند سهمیه‌بندی سوخت توانست تا حدودی مانع از تشکیل بازار سیاه شود، اما کماکان درخصوص قاچاق سوخت، شرکت‌های حمل و نقل با مشکلاتی روبه‌رو هستند. تا زمانی که دولت مشوق‌ها را مبنی بر واردات مواد اولیه لاستیک توسط شرکت‌های تولیدکننده افزایش ندهد و ناوگان با نوسازی همراه نباشد مشکلات و معضلات در صنعت حمل و نقل ایران باقی خواهند ماند. توجه به عدم امنیت در بازگشت سرمایه، (نداشتن توجیه اقتصادی) در صنعت حمل و نقل سرمایه‌گذاران رغبتی به سرمایه‌گذاری در صنعت حمل و نقل ندارند. بنابراین تنها شاهرگ‌های توسعه این صنعت که به‌وسیله آن‌ها می‌توان از اکثر مشکلات عبور کرد توجه ویژه به صنعت لجستیک و زنجیره تأمین، احیای جاده ابریشم و جاده‌های ابریشم دیگر است.

